

jelent meg több cikk és könyv a műhelyek látogatásáról. A szerző szerint a műhelyek (ipartelepek, gyárak) látogatása a következőkért fontos: megvilágítja, erősíti és bővíti a tanuló képzeletét és gondolatvilágát, szellemi munkálkodásában támaszul szolgál, elősegíti a pályaválasztást és nevelői hatása erkölcsi, társadalmi és állampolgári irányban elvitathatatlan. A tanítónak is van nyeresége: megismeri a gyermekeket, közelebb fér lelkükhöz, a különböző iparosoknál szerzett tapasztalatait a tanításnál nagyon előnyösen érvényesítheti. A társadalmi ellentétek áthidalására is alkalmas, ha a tanító a mesterembereket megismeri és azokkal érintkezik. Bethmann-Hollweg is rámutatott erre egy munkáskongresszuson. A műhelyek látogatását ne előzzék meg az ú. n. alapos megbeszélések, ámbár a látogatás előkészítendő. A tanulók érdeklődését, amely kérdésben nyilvánul, kielégítjük vagy a helyszínen, vagy órákon az iskolában. Lényeges, hogy nagy csoportok ne legyenek, legfeljebb 18 tanuló egy csoportban, s arra figyeljenek, amit a tanításban fel akarnak használni. Jegyzeteket ne készítsenek, hiszen a lényeges dolgokat megtartják emlékezetükben. A műhelyekben szerzett tapasztalatok minden tárgy tanításában felhasználhatók. Lehet írásbeli feladatokat is íratni. Utalni lehet költeményekre, festményekre, szobrokra stb. Felsőbb fokon a törvények gyakorlati alkalmazását figyeljék a növendékek. Kitűnő feladatok kínálkoznak megoldásra a számtanban. Rámutathatunk a munkások egyesületeire, életbiztosítására, balesetbiztosítására stb. Különböféle társadalmi intézményekre terelhetjük a figyelmet. Felsőbb osztályok növendékei külön számításokat végezhetnek, vázlatokat készíthetnek és ezek kidolgozására is sor kerülhet. A bevétel, kivétel, vám, vállalkozó és munkás, bevétel és kiadás, nyugtatóvány, szállítás, szóval a gyári üzem stb. mind megannyi hasznos tudnivalók megismerése ilyen látogatások gyakorlati eredményei. Ha növendékeinkkel rendszeren látogatjuk az ipari műhelyeket, nemcsak hasznos ismeretekre tesznek szert, hanem látva, hogy egyes ipari cikkek előállítására mennyi fáradságába kerül a munkásnak, nemcsak a munkást magát fogja megbecsülni, hanem az általa készített cikket is. *A. Gy.*

Iskolakerülők osztálya. Egy idő óta a majnamenti Offenbachban külön osztályban gyűjtik össze a városi népiskolának azokat a növendékeit, akiket iskolakerülőknek ismernek, meg azokat, akiket a szülői féltelenség hiányossága miatt züllés fenyeget. Erre rendelkezéstől azt remélik, hogy először is megóvhatják a többieket ezek rossz példájától, másfelől pedig alkalmas nevelői eljárással még az utolsó pillanatban segíthetnek rajtuk a rendes iskola keretében is. Avégre, hogy lehetőleg elvonják ezeket a rendszeren gyenge akaratú gyermekeket az utca rossz hatásától, az iskola épületében adnak nekik enni is 10, 12 és 7 órakor. (*Die deutsche Schule 1918: I.*) *i.*